
ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

10.37734/2409-6873-2020-3-5

УДК 658.15

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Н. С. Педченко, доктор економічних наук, професор;

В. Ю. Стрілець, кандидат економічних наук, доцент;

Л. С. Франко, старший викладач;

А. О. Опанасюк

(Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»)

Анотація. *Мета статті* полягає в обґрунтуванні й використанні інтегральної оцінки ефективності та результативності управління фінансовими ресурсами підприємства. **Методика дослідження.** *Досягнення поставленої у статті мети* здійснено за допомогою таких методів дослідження: кваліметрія, метод оцінної класифікації, метод балових оцінок, експертний метод. **Результати.** *Отримані результати інтегральної оцінки ефективності (на основі кваліметрії) та результативності (на основі матриці інтегральної оцінки) управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» повністю співпали, що є свідченням адекватності, узгодженості, раціональності та відповідності запропонованих методик інтегральної оцінки управління фінансовими ресурсами підприємства. Відзначимо, що доцільність використання на практиці запропонованих методик полягає в можливості дослідження процесу управління фінансовими ресурсами підприємства на основі якісних характеристик процесу управління, шляхом проведення кваліметрії, та кількісних показників, що різнобічно характеризують діяльність товариства, шляхом розрахунку інтегрального індексу результативності управління фінансовими ресурсами. Практична значущість результатів дослідження.* Використання на практиці запропонованих методик дозволить підвищити результативність управління фінансовими ресурсами та на його основі посилити якісні характеристики процесу управління.

Ключові слова: інтегральна оцінка, ефективність, результативність, управління, кваліметрія, матриця інтегральної оцінки, співставність результатів.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. У сучасних нестабільних умовах функціонування вітчизняних підприємств усе більшої

актуальності набуває досягнення ними максимальних показників діяльності, де одним із головних індикаторів є ефективна та результативна фінансова діяльність. При цьому ефективна та результативна фінансова діяльність

підприємства неможлива без ефективної системи управління, якості виробленої продукції, оптимальної структури капіталу, раціональної структури майна, відповідності рекомендованим нормативам тощо. Уважаємо, що цю проблему можна вирішити за допомогою наукових підходів у напрямі вимірювання якості об'єкта загалом (діяльності) та запровадження системного підходу до управління окремими життєзабезпечувальними складовими діяльності підприємства (фінансовими ресурсами), що і спонукає до розробки комплексної системи оцінки управління підприємством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему інтегральної оцінки ефективності та результативності управління фінансовими ресурсами підприємства порушували закордонні та українські вчені досить часто. Значний внесок у дослідження інтегрального оцінювання як методології перспективного аналізу зробили фундаментальні наукові праці вчених, серед яких Г. Г. Азгальдов, О. П. Близнюк, Н. С. Педченко, В. Ю. Стрілець.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є обґрунтування й використання інтегральної оцінки ефективності для підвищення якості управління фінансовими ресурсами підприємства й досягнення його стратегічних орієнтирів розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Кваліметрію вперше було використано для визначення наукової дисципліни, що вивчає методологію та проблематику кількісного оцінювання якості об'єктів різної природи, головним чином, продукції [1, с. 18]. Сьогодні ж кваліметрія – інструмент підвищення ефективності будь-якої роботи [3, с. 119]. Кваліметрія передбачає структурування об'єкта вивчення (об'єкт загалом – перший рівень спільності), поділ його на складові частини (другий рівень), які, у свою чергу, поділяються на частини (третій рівень) й т. д. При цьому виходить ієрархічна система, що, зазвичай, відбивається схемою чи таблицею [4, с. 46]. Тому з метою вдосконалення ефективності управління фінансовими ресурсами запропонуємо розробку факторно-критеріальної моделі управління з використанням методів кваліметрії.

Вдалу модель процесу управління фінансовими ресурсами підприємства наводить колек-

тив авторів на чолі з О. П. Близнюк, яка ґрунтується на засадах відтворювально-інтеграційного (концепції інтеграції фінансових ресурсів у відтворювальний циклічний процес кругообороту капіталу) та процесного (операційно-функціонального) підходів до управління, що включають функції управління та враховує етапність і послідовність стадій трансформації фінансових ресурсів у процесі їх формування, розміщення (інвестування), використання та відтворення, а також нового вкладення відтворених фінансових ресурсів у господарсько-фінансову діяльність підприємства [2, с. 41].

В основі розробки факторно-критеріальної моделі оцінювання ефективності процесу управління фінансовими ресурсами є поділ обраного об'єкта на складові частини, у нашому випадку – етапи управління. Так, відповідно до запропонованої методики основними етапами управління є [2, с. 41]: управління процесом формування (аккумуляції) фінансових ресурсів із внутрішніх та зовнішніх джерел; управління процесом розміщення (інвестування) фінансових ресурсів (капіталу) в активи підприємства; управління процесом використання фінансових ресурсів, вкладених в активи, у діяльності підприємства (операційній, інвестиційній, фінансовій); управління процесами формування та розподілу фінансових результатів; управління процесом, пов'язаним із новим вкладенням фінансових ресурсів у фінансово-господарську діяльність підприємства.

Узагальнюючи вищенаведені етапи управління та критерії (елементи) проведення кваліметрії процесу управління фінансовими ресурсами товариства, зобразимо схематично факторно-критеріальну модель оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» (рис. 1).

Абсолютний показник ефективності управління фінансовими ресурсами (С) визначається сумою факторів:

$$P = \sum_{i=1}^3 m_i F_i, \quad (1)$$

де $i = 1 \dots 5$ – кількість факторів;

m_i – вагомість i -го фактору (визначається експертним методом, $m_i = 0 \dots 1$, з умовою нормування $\sum_{i=1}^3 m_i = 1$);

F_i – i -й фактор, що впливає на інтегральний стан та визначається станом окремих складових

організації управління фінансовими ресурсами (ФР) та їх взаємоузгодженістю [4, с. 47].

У свою чергу, кожен із факторів F_i характеризується сумою критеріїв, які мають відповідні коефіцієнти проявлення K_i :

$$F_i = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n K_i. \quad (2)$$

З урахуванням рис. 1 і формул 1 та 2, маємо:

$$P = m_1 \left(\frac{K_1 + \dots + K_3}{3} \right) + m_2 \left(\frac{K_4 + \dots + K_6}{3} \right) + m_3 \left(\frac{K_7 + \dots + K_9}{3} \right) + m_4 \left(\frac{K_{10} + \dots + K_{12}}{3} \right) + m_5 K_{13}. \quad (3)$$

Рисунок 1 – Факторно-критеріальна модель оцінювання ефективності процесу управління фінансовими ресурсами товариства ПрАТ «Домінік» [розроблено на основі [2]]

Наступним етапом розробки факторно-критеріальної моделі оцінки ефективності процесу управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» є визначення вагомості абсолютного показника P шляхом ранжування. Для цього нами було обрано експертний метод, де експертами стали працівники фінансово-економічної служби досліджуваного нами товариства. З методів експертних оцінок було використано метод рейтингу (метод оцінної класифікації) та метод балових оцінок. Для оцінки показників (K) використаємо запропоновану авторами [1, 4] шкалу:

- $0 < K \leq 0,25$ – недостатній рівень;
- $0,25 < K \leq 0,5$ – задовільний рівень;
- $0,5 < K \leq 0,75$ – достатній рівень;
- $0,75 < K \leq 1$ – високий рівень.

Наступним кроком у розробці факторно-критеріальної моделі оцінки ефективності процесу управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» є визначення ранжованих рядів вагомостей та значущості показників, що можливо під час використання методів експертних оцінок (табл. 1).

Таблиця 1

Модель кваліметричного підходу до оцінювання ефективності організації процесу управління фінансовими ресурсами

Фактор	Ранжування факторів за їх вагомістю	Показники	Вагомість показника
Управління процесом формування ФР та трансформація їх у капітал (m_1)	0,15	Ефективне формування власних ФР (K_1)	0,8
		Ефективне залучення позикових ФР (K_2)	0,75
		Оптимальна структура джерел фінансових ресурсів (K_3)	0,75

Фактор	Ранжування факторів за їх вагомістю	Показники	Вагомість показника
Управління процесом розміщення фінансових ресурсів в активи (m_2)	0,25	Ефективне фінансування необоротних активів (K_1)	0,3
		Ефективне фінансування оборотних активів (K_2)	0,4
		Оптимальна структура фінансування активів за рахунок джерел капіталу (K_3)	0,5
Управління процесом використання фінансових ресурсів, вкладених в активи (m_3)	0,3	Ефективність управління коштами та грошовими потоками (K_7)	0,5
		Позитивна динаміка оборотності та рентабельності активів, ресурсовіддачі (K_8)	0,3
		Ефективне управління елементами та ефектом фінансового важеля (K_9)	0,4
Управління процесами формування та розподілу фінансових результатів і відтворення ФР (m_4)	0,2	Політика відшкодування матеріальних затрат та інших витрат (K_4)	0,5
		Ефективність процесів споживання та капіталізації прибутку (K_5)	0,5
		Позитивна динаміка до підвищення ринкової вартості підприємства (K_6)	0,6
Нове вкладення відтворених ФР у діяльність (m_5)	0,1	Нове вкладення відтворених фінансових ресурсів у діяльність	0,75
Інтегральний показник ефективності процесу управління ФР			0,517

Наведені в таблиці результати розрахунків засвідчують, що ефективність процесу управління фінансовими ресурсами підприємства ПрАТ «Домінік» оцінюється в 51,7 % і знаходиться на достатньому рівні. Це свідчить про те, що запропонована модель процесу управління фінансовими ресурсами підприємства, яка базується на чотирьох етапах (див. рис. 1), характеризується як ефективна та спроможна до підвищення рівня ефективності формування й використання фінансових ресурсів.

Відзначимо, що найменші значення експертних оцінок отримали критерії: ефективне фінансування необоротних активів – 0,3; позитивна динаміка оборотності та рентабельності активів, ресурсовіддачі – 0,3. Пропонуємо усунення цих проблем через:

- збільшення джерел формування фінансових ресурсів, а саме прибутку підприємства, який протягом аналізованого періоду стрімко знижується. Збільшення головного джерела фінансових ресурсів дасть можливість покращити більшість показників ефективності їх використання;

- оновлення необоротних активів та нарощення виробничих потужностей, що, у свою чергу, приведе до отримання додаткової виручки від реалізації готової продукції.

Розроблена система показників факторно-критеріальної моделі дозволила провести всебічну оцінку ефективності організації управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» та визначити можливості його покращення. Результатом такого оцінювання є всебічність, що пов'язана з визначенням якості управління фінансовими ресурсами на основі кількісного вираження одиничних показників якості (розкривають лише одну властивість), комплексних показників якості (визначають декілька властивостей) та інтегрального показника якості управління [4, с. 49].

Так як отримані результати оцінюють якісні характеристики процесу управління, пропонуємо провести дослідження результативності управління фінансовими ресурсами товариства на основі інтегральної оцінки, що визначає якість управління на основі фінансових показників. Матриця інтегральної оцінки результативності управління фінансовими ресурсами підприємства розподілена відповідно до етапів руху та стадій трансформації фінансових ресурсів товариства й основних рівнів управління: стратегічний (генеральний), тактичний (функціональний) та оперативний (короткотерміновий) [2]. При цьому перший етап

управління фінансовими ресурсами визначає вертикальну фінансову рівновагу товариства та характеризується показниками фінансової стійкості, другий етап – горизонтальну рівновагу й характеризується коефіцієнтами ліквідності та платоспроможності, третій етап – діловою активністю, а четвертий – рентабельністю [2, с. 93]. Результатом інтегрального підходу є комплексна (всебічна) оцінка результативності управлінських рішень щодо формування, розміщення, використання та відтворення фінансових ресурсів товариства на оперативному, тактичному, стратегічному рівнях управління.

Початковим етапом проведення інтегральної оцінки результативності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» є розрахунок локальних цільових показників (фінансових коефіцієнтів) та складання відповідної матриці. Наступним етапом є стандартизація розрахованих показників, а саме відображення рівня відповідності їх фактичних значень еталонним. При цьому еталонне значення може бути як рекомендованим нормативним, так і визначеним оптимальним або максимальним. Визначення стандартизованих значень абсолютних показників відповідно до еталонного показника за формулами:

– для локальних цільових показників, позитивна тенденція яких проявляється у збільшенні абсолютного або відносного значення, застосовується така нормалізуюча функція:

$$K_i = \frac{X_{ij}}{P_{opt}} \rightarrow max, \quad (4)$$

де K_i – локальний індекс цільового показника (коефіцієнта);

X_{ij} – цільовий показник (коефіцієнт);

P_{opt} – оптимальне (рекомендоване) значення показника;

– якщо позитивна динаміка локальних цільових показників полягає у зменшенні їх значення, тоді необхідним є застосування такої нормалізуючої функції:

$$K_i = \frac{P_{opt}}{X_{ij}} \rightarrow min. \quad (5)$$

Наступним етапом інтегральної оцінки результативності управління фінансовими ресурсами є розрахунок інтегральних індексів руху та стадій трансформації фінансових ресурсів, що характеризують:

1) результативність управління процесом

формування фінансових ресурсів із різних джерел та його вплив на вертикальну фінансову рівновагу підприємства (I_{BP});

2) результативність управління процесом розміщення фінансових ресурсів в активи, який впливає на горизонтальну фінансову рівновагу підприємства (I_{GP});

3) результативність управління процесом використання фінансових ресурсів у діяльності підприємства та його вплив на показники ділової активності (I_{DA});

4) результативність управління процесом відтворення та капіталізації власних фінансових ресурсів на розширеній основі, де визначальними індикаторами є показники рентабельності (I_p) діяльності підприємств.

Інтегральна оцінка результативності управління фінансовими ресурсами здійснюється також з урахуванням побудови ієрархії організаційної структури управління на підприємствах на:

– оперативному рівні (I_{OE}):

$$\underline{I_{OE}} = \sqrt[4]{I_{BP1} I_{GP1} I_{DA1} I_{P1}}; \quad (6)$$

– тактичному рівні (I_{TE}):

$$\underline{I_{TE}} = \sqrt[4]{I_{BP2} I_{GP2} I_{DA2} I_{P2}}; \quad (7)$$

– стратегічному рівні (I_{CE}):

$$\underline{I_{CE}} = \sqrt[4]{I_{BP3} I_{GP3} I_{DA3} I_{P3}}. \quad (8)$$

Отже, інтегральний індекс ($I_{EVФP}$) є всебічним показником, що надає комплексну оцінку результативності управління фінансовими ресурсами товариства на етапах формування, розміщення, використання та відтворення, з урахуванням рівнів оперативного, тактичного та стратегічного управління. Наведемо формулу розрахунку інтегрального індексу результативності управління фінансовими ресурсами:

$$\underline{I_{EVФP}} = \sqrt[3]{\underline{I_{OE}} \underline{I_{TE}} \underline{I_{CE}}}. \quad (9)$$

Процедуру ідентифікації та інтерпретації результатів інтегральної оцінки, необхідно проводити відповідно до шкали оцінки рівня інтегрального індексу результативності управління фінансовими ресурсами (оперативної, тактичної, стратегічної, загальної) для окремого товариства чи періоду аналізу (табл. 2).

Таблиця 2

Шкала оцінки рівня результативності управління фінансовими ресурсами підприємства на основі отриманих значень інтегральних індексів

Нерезультативне управління	Дуже низька результативність	Низька результативність	Недостатня результативність	Прийнятна результативність	Висока результативність
$I_{\text{ЕУФР}} < 0$	$0 \leq I_{\text{ЕУФР}} \leq 0,5$	$0,51 \leq I_{\text{ЕУФР}} \leq 0,75$	$0,76 \leq I_{\text{ЕУФР}} \leq 0,99$	$1 \leq I_{\text{ЕУФР}} \leq 1,25$	$I_{\text{ЕУФР}} > 1,25$

Проведемо розрахунки інтегрального індексу результативності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» за 2017–2019 рр. (табл. 3).

Таблиця 3

Матриця абсолютних показників оцінки результативності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» за 2017–2019 рр.

Цільові критерії та показники	Фінансова стійкість (ІФС)	Ліквідність та платоспроможність (ІЛП)	Ділова активність (ІДА)	Рентабельність (ІР)
2017 рік				
Оперативна результативність	0,749	1,029	7,075	0,069
	0,000	2,288	15,447	0,162
	0,200	0,350	6,355	0,529
Тактична результативність	0,537	3,256	2,076	0,320
	0,001	0,800	14,601	0,191
	0,001	0,591	2,787	0,058
Стратегічна результативність	0,882	5,007	3,277	0,106
	1,000	0,463	2,076	0,121
	0,134	0,001	5,224	0,849
2018 рік				
Оперативна результативність	0,716	1,306	5,821	0,045
	0,000	1,817	15,451	0,095
	0,090	0,471	6,052	0,268
Тактична результативність	0,588	3,909	1,616	0,282
	0,007	0,855	14,012	0,195
	0,072	0,619	2,402	0,040
Стратегічна результативність	0,910	7,382	4,903	0,058
	0,993	0,419	1,621	0,064
	0,099	0,016	3,680	0,556
2019 рік				
Оперативна результативність	0,577	3,578	5,040	0,040
	0,000	3,008	16,786	0,080
	0,083	0,293	5,835	0,229
Тактична результативність	0,668	6,192	1,348	0,223
	0,004	0,880	14,369	0,227
	0,046	0,692	1,887	0,042
Стратегічна результативність	0,917	8,754	5,371	0,052
	0,996	0,336	1,355	0,057
	0,090	0,012	3,604	0,606

Наступним кроком є стандартизація показників за формулами 4 та 5. Зазначимо, що еталонними значеннями було обрано найліпші результати розрахованих показників за 2017–2019 рр.

Таблиця 4

Розрахунок інтегрального індексу результативності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» за 2017–2019 рр.

Цільові критерії та показники	Фінансова стійкість (ІФС)		Ліквідність та платоспроможність (ІЛП)		Ділова активність (ІДА)		Рентабельність (ІР)	
2017 рік								
Оперативна результативність 0,784	0,684	0,771	0,568	0,288	0,973	1,000	1,000	1,000
		1,000		0,760		0,920		1,000
		0,414		0,837		1,000		1,000
Тактична результативність 0,898	0,929	0,803	0,742	0,526	1,000	1,000	0,944	1,000
		1,000		0,909		1,000		0,841
		1,000		0,854		1,000		1,000
Стратегічна результативність 0,860	0,865	0,961	0,745	0,572	0,848	0,610	1,000	1,000
		1,000		0,724		1,000		1,000
		0,674		1,000		1,000		1,000
Інтегральний індекс	0,846							
2018 рік								
Оперативна результативність 0,702	0,905	0,806	0,516	0,365	0,897	0,823	0,579	0,651
		1,000		0,604		0,920		0,588
		0,921		0,622		0,952		0,506
Тактична результативність 0,514	0,123	0,879	0,818	0,631	0,863	0,778	0,802	0,882
		0,152		0,971		0,960		0,859
		0,014		0,894		0,862		0,683
Стратегічна результативність 0,627	0,966	0,992	0,350	0,843	0,795	0,913	0,575	0,546
		0,993		0,801		0,781		0,533
		0,914		0,063		0,704		0,655
Інтегральний індекс	0,609							
2019 рік								
Оперативна результативність 0,810	1,000	1,000	1,000	1,000	0,868	0,712	0,495	0,571
		1,000		1,000		1,000		0,491
		1,000		1,000		0,918		0,432
Тактична результативність 0,570	0,175	1,000	1,000	1,000	0,756	0,649	0,797	0,698
		0,251		1,000		0,984		1,000
		0,022		1,000		0,677		0,725
Стратегічна результативність 0,655	0,999	1,000	0,438	1,000	0,767	1,000	0,551	0,494
		0,996		1,000		0,653		0,474
		1,000		0,084		0,690		0,714
Інтегральний індекс	0,671							

Наступний розрахунок інтегральних індексів руху та стадій трансформації фінансових ресурсів, індексів ієрархії організаційної структури управління на підприємствах (формули 6–8), а також інтегрального індексу результативності управління фінансовими

ресурсами (формула 9) досліджуваного нами товариства наведено в табл. 4 відповідно до років функціонування підприємства.

Так, інтегральний індекс результативності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» у 2017 р. становив 0,846, що є най-

кращим результатом за аналізований період та відповідно до табл. 2 свідчить про недостатній рівень результативності управління. Значення цього індексу за 2018–2019 рр. становило 0,609 та 0,671 відповідно, що характеризує рівень управління фінансовими ресурсами досліджуваного товариства як низький.

Щодо оцінки результативності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» за 2017–2019 рр., то найвищий рівень рентабельності спостерігався у 2017 р., адже в цьому році майже всі показники мають значення 1, що відповідає еталону. Аналогічні результати отримані щодо показників ділової активності, еталонне значення яких у більшості випадків спостерігалось у 2017 р. Саме тому, у 2017 р. спостерігаються найвищі індекси ділової активності відповідно до рівнів управління.

Щодо показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Домінік», то майже всі еталонні значення цих показників дотримуються у 2019 р., що є свідченням найвищого рівня ліквідності протягом 2017–2019 рр. Схожі результати спостерігаються й у показників фінансової стійкості, які у 2019 р. мають найбільшу кількість еталонних значень, що є свідченням найкращого рівня фінансової стійкості ПрАТ «Домінік» протягом 2017–2019 рр.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Отримані результати інтегральної оцінки результативності управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Домінік» повністю співпали з результатами проведеної кваліметрії, що є свідченням адекватності та відповідності запропонованих методик інтегральної оцінки управління фінансовими ресурсами підприємства. Відзначимо, що доцільність використання на практиці запропонованих методик полягає в можливості дослідження процесу управління фінансовими ресурсами підприємства на основі якісних характеристик процесу управління, шляхом проведення кваліметрії, та кількісних показників, що різнобічно характеризують діяльність товариства, шляхом розрахунку інтегрального індексу результативності управління фінансовими ресурсами.

Тому наступним етапом дослідження може стати інтегральний показник ефективності та результативності управління фінансовими ресурсами підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азгальдов Г. Г. Кваліметрія: первоначальные сведения. Справочное пособие с примером для АНО «Агенство стратегических инициатив по продвижению новых проектов» : учеб. пособие / Г. Г. Азгальдов, А. В. Костин, В. В. Садов. – Москва : Высшая школа, 2011. – 143 с.
2. Близнюк О. П. Управління фінансовими ресурсами підприємств роздрібної торгівлі : монографія / О. П. Близнюк, А. П. Брезинська, О. М. Іванюта. – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2016. – 253 с.
3. Бюджетний потенціал регіону: оцінка та перспективи розвитку : монографія / Н. С. Педченко, В. Ю. Стрілець. – Полтава : ПУЕТ, 2014. – 220 с.
4. Педченко Н. С. Кваліметрія при оцінюванні фінансового потенціалу підприємства [Електронний ресурс] / Н. С. Педченко // Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. – 2014. – № 45. – С. 46–49.

REFERENCES

1. Azghaldov, H. H., Kostin, A. V. & Sadov, V. V. (2011). *Kvalymetryia: pervonachalnye svedeniia. Spravochnoe posobyie s prymerom dlia ANO «Ahenstv stratehycheskykh unytsyatyv po prodvyzheniyu novykh proektov» [Qualimetry: initial information. Handbook with an example for ANO “Agency for Strategic Initiatives to Promote New Projects”]*. Moscow: Vysshaya shkola [in Russian].
2. Blyzniuk, O. P., Brezynska, A. P. & Ivaniuta, O. M. (2016). *Upravlinnia finansovymy resursamy pidpriemstv rozdribnoi torhivli [Management of financial resources of retail enterprises]*. Kharkiv: Vydavets Ivanchenko I. S. [in Ukrainian].
3. Pedchenko, N. S. & Strilets, V. Yu. (2014). *Biudzhetyi potentsial rehionu: otsinka ta perspektyvy rozvytku [Budget potential of the region: assessment and development prospects]*. Poltava: PUET [in Ukrainian].

4. Pedchenko, N. S. (2014). Kvalimetriia pry otsiniuvanni finansovoho potentsialu pid-priemstva [Qualimetry in assessing the financial potential of the enterprise]. *Visnyk Lvivskoi komertsii noi akademii. Serii ekonomichna – Bulletin of the Lviv Commercial Academy. The series is economic*, 45, 46–49 [in Ukrainian].

Н. С. Педченко, доктор экономических наук, профессор; **В. Ю. Стрелец**, кандидат экономических наук, доцент; **Л. С. Франко**, старший преподаватель; **А. А. Опанасюк** (Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Интегральная оценка эффективности и результативности управления финансовыми ресурсами предприятия.**

Аннотация. Цель статьи состоит в обосновании и использовании интегральной оценки эффективности и результативности управления финансовыми ресурсами предприятия. **Методика исследования.** Достижение поставленной в статье цели осуществлено с помощью таких методов исследования: квалиметрия, метод оценочной классификации, метод балльных оценок, экспертный метод. **Результаты.** Полученные результаты интегральной оценки эффективности (на основе квалиметрии) и результативности (на основе матрицы интегральной оценки) управления финансовыми ресурсами АО «Доминик» полностью совпали, что является свидетельством адекватности, согласованности, рациональности и соответствия предложенных методик интегральной оценки управления финансовыми ресурсами предприятия. Отметим, что целесообразность использования в практике предложенных методик заключается в возможности исследования процесса управления финансовыми ресурсами предприятия на основе качественных характеристик процесса управления, путем проведения квалиметрии, и количественных показателей, разносторонне характеризующих деятельность общества, путем расчета интегрального индекса результативности управления финансовыми ресурсами. **Практическая значимость результатов исследования.** Использование на практике предложенных методик позволит повысить результативность управления финансовыми ресурсами и на его основе усилить качественные характеристики процесса управления.

Ключевые слова: интегральная оценка, эффективность, результативность, управления, квалиметрия, матрица интегральной оценки, сопоставимость результатов.

N. Pedchenko, Dc. Econ. Sci., Professor; **V. Strilets**, Cand. Econ. Sci., Docent; **L. Franko**, Senior teacher; **A. Opanasiuk** (Poltava University of Economics and Trade). **Integral evaluation of efficiency and effectiveness of enterprise financial resources management.**

Annotation. The purpose of the article is to substantiate and use an integral evaluation of efficiency and effectiveness of enterprise financial resources management. **Methodology of research.** Achieving the purpose set in the article is carried out using the following research methods: qualimetry, the method of evaluation classification, the method of scoring, expert method. **Findings.** Evaluation of the efficiency for financial resources management process of PJSC “Dominic” is carried out on the basis of the factor-criterion model for evaluating the efficiency of the process financial resources management at the company PJSC “Dominic”. It is implemented in the areas of managing the process for forming financial resources and investing in capital, managing the process of investing financial resources in the assets of the enterprise, managing the process of using financial resources, managing the formation and distribution of financial results, reproduction of financial resources and new investment of reproduced financial resources. Evaluation of operational, tactical and strategic effectiveness of the management process is based on the calculation of financial stability, liquidity and solvency, business activity and profitability. The obtained results of the integral evaluation of efficiency (based on qualimetry) and effectiveness (based on the matrix of integral evaluation) of financial resources management of PJSC «Dominic» completely coincided. It means the adequacy, consistency, rationality and compliance of the proposed methods of integral evaluation of financial resources management at enterprise. Note that the feasibility of using in practice the proposed methods is the ability to study the process of managing financial resources of the enterprise on the basis of qualitative characteristics of the management process, by conducting qualimetry, and quantitative indicators. This comprehensively characterizes the company’s activities by calculating an integral index of financial resource management. **Practical value.** The practical use of the proposed methods will increase the effectiveness of financial resources management and on its basis to strengthen the quality characteristics of the management process.

Keywords: integral evaluation, efficiency, effectiveness, management, qualimetry, matrix of integral evaluation, comparability of results.
